REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 197. Braşov, Duminecă 5 (18) Septemvrie. 1904.

Nu falsificaţi istoria!

III.

Deja la anul 1881 Românii bănăţenĭ şi ungurenĭ recunoscură, în ce privea mijlócele şi tactica de luptă, că resistenţa pasivă, faţă cu alegerile dietale, a fraţilor lor Ardelenĭ era pe deplin justificată prin mersul ce l'au luat lucrurile în interior dela 1867 încóce. Partea cea mai mare dintre ei erau însĕ de părere sĕ-şĭ mai încerce odată norocul, continuând a lua parte activă la alegerĭ, dér acésta numai pe basa programului stabilit unanim pentru partidul naţional unitar român.

La conferenţa din 1887, după şése anĭ, Bănăţenii şi Ungurenii vĕdênd, că aprópe nicĭ decum nu-o pot scóte la cale cu alegerile, au decis sĕ alégă numai în patru cercurĭ, unde aveau şansele cele mai marĭ, ear în cele-lalte cercurĭ electorale sĕ se abţină dela alegerĭ. Resultatul a fost, că, în urma volniciilor şi a presiunilor celor dela putere, partidul naţional a învins numai într'unul din cele patru cercurĭ. După douĕ-decĭ de anĭ de luptă activă parlamentară rĕmaseră dér fraţii noştri bănăţenĭ şi ungurenĭ din peste trei-decĭ de deputaţĭ naţionalĭ, numai cu unul.

„Ni-aţĭ scos cu totul din cadrul constituţiunei!“ le-a strigat atuncĭ celor din dietă singurul deputat ales pe basa programului dela 1881, fericitul general Doda.

După alţĭ cincĭ anĭ, la 1892, convingêndu-se şi mai mult fraţii din Bănat şi Ţéra ungurésca, că pentru ei constituţiunea era ca şi suspendată, venind éraşĭ la conferenţa partidului, au hotărît în unire cu Ardelenii, unanim, sĕ observe şi ei în viitor preste tot şi fără de nicĭ o esceptiune resistenţa pasivă faţă cu alegerile pentru camera ungară.

Póte va dice unul sĕu altul: aceste sunt fapte cunoscute şi nimenĭ nu va cuteza a le trage la îndoiélă.

Acestora le vom rĕspunde, că nu e tocmai aşa, căcĭ cei-ce au părăsit cărările probate din trecut, nu vor sĕ ţină sémă de faptele istorice, ci amăgesc lumea neorientată cu schimosirea şi falsificarea lor.

Aşa de pildă cu ocasiunea tărăboiului, ce s'a făcut sub marca „partidului naţional“ la alegerea din Pecĭca, dilele trecute, s'au vorbit şi s'au scris nisce monstruosităţĭ, carĭ — mărturisim — nicĭ că ar merita a fi esaminate cu privire la esactitatea istorică.

Totuşĭ credem a fi interesant a aminti aicĭ, că la întrunirea electorală pregătitóre, ce s'a ţinut la Pecĭca, unul din vorbitorĭ, care însu-şĭ e un mare şi permanent candidat de deputat, adresându-se către alegĕtorii românĭ, a esclamat între altele: „Trei-decĭ de anĭ am stat noi cu mânile în sîn, dór ne-am têrît rugându-ne sĕ ni-se arunce şi nouĕ câte-o fărmitură; an de an însĕ tot mai puţin am căpĕtat. ear acum ni-se spune verde că nu mai căpĕtăm nimic....“

Tema acésta în acelaş sens şi în aceeaşĭ formă a fost variată şi de diarele amice „curentului modern“ în cele mai diferite chipurĭ, presentând poporului situaţia aşa, că treidecĭ de anĭ am stat toţĭ cu mânile în sîn şi abia acum s'au tredit dumnealor a pune naţia şi ţéra la cale!

La 1892, când Românii ungurenĭ şi bănăţenĭ au venit la Sibiiu spre a se alătura fără reservă la politica de resistenţă pasivă a Ardelenilor, ei luptaseră deja douĕ-decĭ şi cincĭ de anĭ pe terenul parlamentar. Şi totuşĭ la Pecĭca li-s'au spus alegĕtorilor românĭ, că Românii au stat cu mânile în sîn.

„Dér ne-am tîrît rugându-ne sĕ ni-se arunce şi nouĕ câte o fărmitură...“ Sĕ iertaţĭ domnilor candidaţĭ la deputăţie, dér nu este aşa. Tocmai contrarul s'a întêmplat. Românii bănăţenĭ şi ungurenĭ aparţinĕtorĭ marelui partid naţional n'au vrut şi n'au putut sĕ jóce rolul umilitor şi ruşinos de a se ruga de adversarii neamului lor sĕ-i arunce acestuia câte o fărmitură. Aşa ceva nu se găsesce în programul naţional dela 1881. Din contră, acest program se caracteriséză ca naţional românesc tocmai prin aceea, că ridică postulate, prin carĭ se revindică pentru naţiunea română drepturĭ naţionale bine întemeiate, nu fărmiturĭ de concesiunĭ efemere de adĭ pe mâne lipsite de orĭ-ce garanţă pentru viitor.

Tocmai din causă, că nu s'au rugat sĕ li-se arunce şi Românilor câte o fărmitură, că au pretins înainte de tóte recunóscerea individualităţiĭ nóstre naţionale, că au rĕmas credincioşĭ partidului şi programului naţional, Ungurenii şi Bănăţenii din periodul de la 1867—1892 au fost aşa de mult prigoniţĭ de forţa brutală, în cât ultimul lor representant, generalul Doda, s'a vĕdut silit sĕ constate, că constituţiunea faţă cu ei nu se mai respectéză şi decĭ sunt scoşĭ din cadrele ei.

Este şi rĕmâne aşa-dér cea mai sfruntată lovire în faţă şi batjocurire a adevĕrului istoric, când ómenii „timpului modern“, carĭ se cred peste mĕsură deştepţĭ şi „cei mai vajnicĭ apĕrătorĭ ai drepturilor Românilor“ îndrăsnesc a opăci poporul cu afirmărĭ absurde, ca aceea, că ei, carĭ nu mai vor sĕ scie nicĭ de hotărîrile conferenţelor naţionale, nicĭ de programul naţional, sunt adĭ singurii adevĕraţĭ representanţĭ ai partidului naţional şi că au meritul neperitor de a fi inventat „activitatea parlamentară“, pentru a se mulţămi cu fărmiturile, ce li-s'au aruncat odinióră Românilor prin legea naţionalităţilor, fărmiturĭ, pe carĭ, li-se spune adĭ verde, că nu le vor mai căpĕta, nicĭ ca milă, „şohan“ (nicĭ-odată)!

Braşov, 4 (17) Sept.

Situaţiunea în Macedonia. In privinţa stării actuale a afacerilor macedonene, *„Politische Correspondenz“* publică unele comunicărĭ importante primite de la o persónă competentă. Étă unele dintrînsele:

Activitatea reformatorie de pănă acum a avut, ca resultat, că nu mai esistă nicĭ o grijă, că cel puţin pentru câte-va lunĭ cercurile politice nu vor avé de a se teme de disordine în Macedonia. E adevĕrat, că n'au dispărut încă elementele, carĭ se agită pentru o rĕscólă, dér trebue sĕ se recunóscă, că activitatea reformatorie a liniştit mult spiritele. Mişcările micilor bande n'au nicĭ o importanţă. Activitatea agenţilor civilĭ a produs în multe părţĭ o adêncă îmbunătăţire a stării. Pe timpul călĕtoriei prin vilaetele Salonic şi Monastir, agenţii civilĭ au primit mii de petiţiunĭ, carĭ au fost cercetate fără esceptie. Nicĭ o petiţie şi nicĭ o plângere verbală n'a rĕmas fără rĕspuns. S'au resolvit tóte casurile, s'a intervenit imediat pentru cererile drepte, ér în ce privesce plângerile respinse, persónele în cestiune au fost lămurite asupra motivelor. Cu chipul acesta autorităţile administrative turcescĭ au fost îndreptate pe căi regulate, ér populaţia creştină a căpĕtat deplină încredere în activitatea agenţilor civilĭ. Acum agenţii civilĭ merg spre Ueskueb şi e de sperat, că activitatea lor va fi tot atât de rodnică şi aci, aşa că esistă speranţă temeinică, că nu vor mai fi nicĭ revolte şi nicĭ complicaţiunĭ.

Inaugurarea anului şcolar la universitatea din Budapesta s'a făcut la 15 Septemvrie cu solemnitatea obicĭnuită. După liturghia celebrată la biserica universităţii, profesorii, studenţii şi óspeţii s'au adunat în aula universităţii. Era de faţă şi ministrul *Berzeviczy.* S'au pronunţat trei discursurĭ. Prorectorul Dr. G. *Heinrich* şĭ-a dat sémă de activitatea anului trecut; noul rector Dr. G. *Demkó*, de la facultatea de teologie, şĭ-a ţinut discursul inaugural şi pe urmă a ţinut un al treilea discurs decanul facultăţii de teologie, Dr. *Kiss.*

Dr. Demkó a vorbit despre libertatea raţională a învĕţământului, veştedind anarchia şi libertinismul şi accentuând reînvierea virtuţilor creştinescĭ. A combătut mai departe omnipotenţa statului.

Discursul noului rector este viu comentat şi „P. L.“ e fórte mânios pe rector, mai ales pentru bobîrnacul ce l'a dat omnipotenţei statului. Organul oficios prognosticéză chiar proteste, ce vor trebui sĕ urmeze contra acestui discurs.

In zădar a căutat decĭ d-l Demkó a măguli opinia publică maghiară prin cunoscutele sale ordine lansate în préjma inaugurării anului şcolar, insinuările lui totuşĭ n'au avut darul de a-îmblândi pe atotputernicii şoviniştĭ.

De vreme ce ne aflăm în zodia controlului şi supraveghiării esagerate pe tóte terenele, ar trebui ca statul se întroducă censura şi pentru discursurile inaugurale ale rectorilor, atuncĭ „libertatea gândirii“ ar fi bine asigurată în Ungaria!

Iredentismul.

De *Pasquale Villari.*

II.

Acesta este primul isvor al nemulţumirei. Un rĕu şi mai mare resultă însĕ din cestiunea limbei, a cărei importanţă nimenĭ nu o póte concepe, care nu a esaminat-o de aprópe.

Décă în unele localităţĭ din Trentino unde nu se află, decât cel mult câte un funcţionar neamţ, vedem înfiinţându-se câte un *asil de copii* german sĕu câte o şcólă primară germană, în care *limba italiană* este cu desăvîrşire *interdisă*, atuncĭ înţelegem, că *iredentismul* prinde rădĕcinĭ chiar şi acolo unde n'a existat până acuma.

Şi cum sĕ privéscă cineva cu indiferentism, când vede înfiinţându-se în Triest, Istria, Dalmaţia şcolĭ slavice sĕu germane în mijlocul uneĭ populaţiunĭ italiene sĕu cu majoritate italiană?

După-ce ai plătit *contribuţia*, din care se întreţin aceste şcolĭ, trebue acum din nou sĕ-ţĭ impui jertfe enorme spre a acoperi cheltuielile instrucţiunei în limba italiană garantată de legile împĕrăţiei.

Puţinĭ îşĭ vor puté forma o imagine lămurită despre consecinţele acestor stărĭ de lucrurĭ. Sĕ aduc un esemplu din celea ce se petrec aiurea.

Când eram ministru al instrucţiunei publice, am găsit în budget o sumă destinată pentru salarisarea învĕţătorilor de limba francesă în valea *Aosta.* Mi se părea curios acest lucru, ca sĕ nu dic stupid, şi am vrut sĕ şterg suma. Imediat veniră însĕ Garibaldianii din acea vale la mine şi m'au rugat sĕ nu fac asemenea greşélă. Populaţiunea ar ajunge sub influenţa clerului frances, ostil Italiei, şi s'ar provoca şi acolo iredentismul. Am lăsat decĭ limba francesă alăturea de cea italiană la acea populaţie patriotică.

Un alt esemplu, nu mai puţin elocuent, este cel din *Malta.*

Acéstă insulă aflătóre de un secol sub Anglia, de la care are enorme avantaje economice, stă sub influenţa predominantă a Iesuiţilor, carĭ ne sunt nouĕ fórte ostilĭ. Malta nicĭ odată n'a arĕtat simpatii pentru Italia. Şi Italia, care a avut întotd'auna prietenie cu Anglia şi nicĭ odată n'a dorit sĕ micşoreze puterea Angliei în mediterană, nicĭ odată n'a avut dorinţa, ca Anglia sĕ renunţe la Malta.

A fost de ajuns însĕ, ca Englesilor sĕ le vină în timpul din urmă gândul nenorocit, de a persecuta limba italiană pe insula Malta, pentru-ca sĕ se înrădĕcineze şi aicĭ *iredentismul.* Lunĭ de-arândul, pressa italiană n'a vorbit de nimic alta. Studenţii maltesĭ veneau în Sicilia şi fură primiţĭ în triumf de populaţia italiană. Nicĭ odată n'am audit un limbagiŭ mai violent, decât acela pe care îl pórtă acum Maltesii contra Englesilor.

Pentru populaţia italiană din Austria, cestiunea limbei este o *cestiune de vieţă şi mórte. Ómenii atribue astădĭ mai multă importanţă limbeĭ şi culturei italiene, decât însăşi existenţei lor. Căcĭ înainte de tóte eĭ pórtă interes existenţei lor intelectuale şi morale.*

Sunt convins, că décă Italienii din Austria ar avé o autonomie raţională pe temeiul legilor împĕrăţiei, şi s'ar garanta *libertatea limbei* şi *un numĕr suficient de şcolĭ italiene*, în curênd s'ar restabili liniştea.

Nu vrĕu sĕ dic, că atuncĭ tóte s'ar sfîrşi, însĕ ar dispăré orĭ-ce aspiraţiune de a aparţine Italiei.

Unele frecărĭ sunt inherente naturei imperiului, care se compune din diferite naţiunĭ. Însĕ şi Germanii austriacĭ simt o atracţiune pentru cei din Germania, şi cu tóte acestea între cele douĕ state nu esistă neîncredere.

Adevěrat, că esistă dincóce şi dincolo de Alpi ómenî, carî repetă vechea istorie, anume, că împěrăţia austriacă se apropie de disoluţie. Şi iredentiştii profită de ocasiune spunênd, că trebue sě se pregătéscă pentru întîmplările viitorului. Sunt însě şi ómenî de aceia, carî sunt de părere, că Austria, décă n'ar exista, ar trebui creată.

Şi ce ar puté spera şi dori iredentiştiî? Ce alta, de cât că, décă s'ar împlini catastrofa proorocită de dênşii, Germanii din Austria sě se unéscă cu cei din Germania, ér Italienii cu cei din Italia? Ei bine, décă Austria ar garanta fie-cărui propria naţionalitate, s'ar astîmpéra de sigur cu toţii.

Sě vorbesc în sfîrşit şi de cestiunea universităţii din Triest. A fost o greşală a vorbi de acésta, ca şi cum ar fi fost la mijloc o cestiune politică. Este însě în afară de orî-ce îndoială, că décă împěrăţía admite în sînul sěu existenţa diferitelor naţionalităţî şi le îngădue libertatea limbei şi a educaţiei, imposibil sě refuse Italienilor acest drept.

Cum şi unde sě-şî ia Italienii instrucţiunea, décă cursurile italiene sunt stingherite la Innsbruck în desvoltarea lor necesară şi décă diplomele universităţilor italiene în Austria n'au valabilitate legală?

Este necesar în sfîrşit a înfiinţa în monarchie o universitate italiană, după cum există şi universităţî germane, slave şi maghiare. Şi ce noimă póte sě aibă a concede Italienilor sě-şî înfiinţeze universitate în Rovereto şi nu în Triest? Acésta ar însemna a le îngădui înfiinţarea universităţii, a nu-i garanta însě prosperitatea. Impěrăţia de sigur n'ar cheltui pentru puţinii Italienî mai multe milióne spre a asigura înflorirea universităţii, ér Rovereto n'ar putea cheltui atâta, cât ar puté Triestul.

Da, însě universitatea ar deveni un centru al iredentismului! Étă tocmai acésta este, ceea-ce eu nu cred. Tocmai aicî ar trebui sě se îngrijéscă guvernul. Iredentismul se alimentéză din stările actuale.

Mare este numěrul Italienilor, carî ies cu mânie din Austria şi vin a-şî continua studiile în Italia, tinerî carî în privinţa viitorului lor sunt vecînic în nesiguranţă. Firesce ei fac propagandă pentru iredentism printre universitarii italienî!

Astfel se alimentéză di cu ḑi neîncrederea şi disposiţia ostilă între cele două state aliate. Şi se pare, că Italia ar fi încheiat alianţa cu Austria tocmai pentru-ca pe sub mână sě lucreze împotriva ei. Cine profită din asemenea situaţii? Nimenî. Numai cunóscerea esactă şi sigură a faptelor póte sě împrăscie neînţelegerile şi sě arate drumul, ce trebue apucat, pentru a nu se ivi din nou.

Acésta mî-a fost ţinta, când am luat condeiul în mână.

Din raportul comitetului central al „Asociaţiunei."

Braşov, 17 Sept.

Numai aḑî nî-a sosit Nr. IV al fóiei Asociaţiunei „*Transilvania*" (Iulie — August 1904) cu Raportul general ce-l va presenta comitetul central Adunării generale la Timişóra, Miercurea viitóre.

Voim a spicui aḑî din acest raport momentele mai însemnate. In întroducere comitetul accentuéză, că „Asociaţiunea" merge înainte, progresând, şi pentru constatarea progresului din anul ultim amintesce: Infiinţarea museului, terminarea „Enciclopediei Române" şi lucrările secţiunilor scientifice literare.

Mai departe comitetul arată cu adênc regret, că n'a putut îndupleca pe d-l *Dr. Alexandru Mocsony* sě-şî retragă demisiunea d-sale din postul de president, şi apoi propune, ca adunarea drept recunoscinţă pentru tóte câte le-a făcut d-l Mocsonyi spre înaintarea scopurilor „Asociaţiunei" sě-l numéscă president onorar în sensul § 11 al nouělor statute. Asemenea propune, ca vechii membri ai „Asociaţiunei" d-nii P. Cosma şi Ios. Vulcan drept recunoscinţă pentru activitatea lor, sě fie numiţî membri onorarî ai ei.

Espirând mandatul comitetului central ales la 1901, s'a pus la ordinea ḑilei alegerea comitetului central, a presidentului şi vicepresidentului şi în urma demisiunei primite de adunarea generală trecută a prim-secretarului, ocuparea şi a postului acestuia prin nouă alegere.

La obiectul alegerii de prim-secretar, despre care se discută deja de câţî-va anî fără un resultat definitiv, comitetul presentă un raport special din care se vede:

a) că primul concurs publicat de comitet pentru ocuparea acestui post (în August 1903) a rěmas fără resultat, deórece concurenţii n'au întrunit calificaţiunea cerută. *b*) că comitetul a publicat nou concurs, în urma căruia în Maiŭ 1904 au întrat 6 cererî. *c*) că în Iulie a. c. plenul secţiunilor scient. liter. şî-a esprimat dorinţa ca Dr. Diaconvich sě fie îndupleeat a-şî retrage demisiunea din postul de prim-secretar, căcî Asociaţ. tocmai acum are lipsă de serviciile d-sale *d*) că comitetul centr. a învitat pe basa acestei dorinţe, pe d-l Dr. Diaconovich sě nu părăséscă postul sěu, ér d-l Diaconovich şî-a retras verbal şi în scris demisiunea. *e*) că comitetul a reţinut cererile întrate la al doilea concurs, până ce adunarea generală va decide asupra retragerei demisiunei d-lui Diaconovich. *f*) că comitetul îşî esprimă aşteptarea şi convingerea, că ocupaţiunile laterale ale d-lui Diaconovich nu-l vor împiedeca în îndeplinirea completă a agendelor sale de prim-secretar.

*

In ce privesce mişcarea şi activitatea în sînul „Asociaţiunei," relevăm constatarea comitetului, că numěrul membrilor se urcă continuu. In an. 1903 au fost 83 membrii fundatorî, 227 pe viéţă şi 1208 ordinarî (total 1563).

Adevěrat, că aḑî sunt îndoit mai mulţî membri ca de pildă în 1894 (acum ḑece anî), totuşî nu putem numi mulţumitóre acésta urcare, considerând mai ales, că acum „Asociaţiunea" îşî estinde activitatea peste tóte ţinuturile din Ungaria locuite de Românî, nu numai peste cele transilvane, ceea-ce recunósce şi comitetul.

Ca cu membrii e şi cu despărţěmintele. Până acuma sunt 46 organisate, din carî au lucrat numai 40.

Organisarea agenturilor asemenea înaintéză încet; până acuma esistă numai 97 pe un teritoriu aşa de vast!

*

Datele privitóre la *bibliotecile poporale*, carî ar trebui sě fie cele mai satisfăcětóre, sunt nesigure, mance, aşa că înşuşî comitetul mărturisesce, că cu tóte insistenţele n'a putut primi de la tóte despărţěmintele datele de lipsă despre bibliotecile poporale. Probabil, că lipsind bibliotecile, lipsesc şi datele, şi că póte fi esact că în 29 despărţěminte sunt înfiinţate până acuma numai vr'o 108 bibliotecî.

Cine ar puté fi mulţumit cu acésta în timpul de faţă? Ce ne pot folosi secţiunile scientifice-literare, décă poporul n'are ce sě cetéscă ca sě i-se deştepte iubirea pentru limba şi literatura sa?

Dér despre acest capitol de cea mai mare importanţă din raport ca şi despre altele, vom vorbi mai pe larg.

Rĕsboiul ruso-japones.

Situaţia în Manciuria.

Scirî mai nouě asupra situaţiunei în Manciuria, n'au sosit. Mareşalul *Oyama* anunţă, că o parte mare din armata rusésca stă încă spre sud de fluviul *Hunho* şi că trupele de spionagiu rusescî sunt în necontenit contact cu avantposturile japonese. Câte-va trupe rusescî, cu tunurî, au apărut în direcţie spre Sonkeseki. *Oyama* mai anunţă, că posiţiunile rusescî în direcţie spre Mukden sunt neschimbate. După lupta de la Liaoyang Japonesii au înmormêntat 3100 Ruşî.

Agentia „Reuter" primesce din Liaoyang scirea, că *armata japonesă remâne la Liaoyang*, restabilind stricăciunile ce s'au făcut. Despre înaintarea Japonesilor nu se aude nimic.

După depeşî particulare din Tokio sosite la Berlin, *Ruşii fortifică Tienling*, unde sosesc trupe de ajutor. Se crede, că o viitóre mare bătălie se va da lângă Tienling.

Asediarea Port-Arthurului.

Amiralul *Alexiew* a comunicat la Petersburg rapórtele primite de la generalul *Stossel* cu începere de la 31 August. După informaţiunile date de Chinesî, Japonesii se fortifică în mod puternic în jurul fortăreţei şi nóptea aşéḑă baterii nouě. Intr'o proclamaţie Japonesii au provocat pe Stössel sě închine cetatea. Stössel vede în acésta un semn, că inimicul e consciu de slăbiciunea acţiunei sale. In ḑiua de 3 Sept. inimicul a început sě se întăréscă în partea de vest a fortăreţei şi a continuat bombardarea. In timpul nopţii a aruncat asupra oraşului aprópe 250 bombe. Escadra japonesă se ţine necontenit la orisont.

La Petersburg a sosit scirea, că în faţa Port-Arthurului zac numěróse cadavre şi aerul e plin de miasme periculóse. Japonesii nu-şî îngrópă morţii, ci lasă Ruşilor acéstă sarcină. Japonesii însě împuşcă şi asupra personalului „Crucii Roşii" rusescî, chiar şi când e arborat stégul „Crucii Roşii".

Japonia vré pacea?

O scire telegrafică din *Londra* spune, că din mai multe semne se póte conchide, că cei din *Tokio* s'ar bucura de-o grabnică încheiere a păcii. Japonia nu este o ţéră atât de bogată, încât sě pótă suporta mult timp un ast-fel de rěsboiŭ. Vistieria statului începe de pe acum sě se goléscă; un nou împrumut ea cu greu ar puté sě facă în strěinătate. In Londra séu New-York e aprópe imposibil contractarea unui ast-fel de împrumut.

Condiţiunile de pace ale Japoniei ar fi: décă ar puté se ocupe Port-Arthurul, îl va decreta port deschis; căile ferate manciuriane sě fie administrate de un sindicat internaţional; Rusia sě plătéscă Japoniei o indemnitate de rěsboiŭ de 100 milióne ruble. — Atât numai?

Kuropatkin despre retragerea armatei sale.

In partea a doua a raportului sěu asupra luptelor de la Liaoyang, pe care l'am schiţat erî, *Kuropatkin* se ocupă de retragerea armatei sale. Étă ce spune el între altele:

Evacuarea Liaoyangului s'a început la 3 şi s'a sfîrşit la 4 Sept. diminéţa. Tóte provisiunile armatei au fost transportate în întregime, dér provisiunile intendenţei îndestulătóre pentru armată pe timp de 8 ḑile, neputênd fi transportate, *au fost distruse*. Retragerea armatei s'a făcut în deplină ordine. Urmărirea din partea inimicului a fost respinsă şi zădărnicită. La 3 şi 4 Sept. s'au luat měsurî contra împresurării dinspre ost. Dinspre sud inimicul nu ne-a putut urmări cu energie, dinspre răsărit însě trupele lui Kuroki au luat atacul contra nóstră. Trupele nóstre, carî stăteau la Taliengu, au avut sě susţină lupte marî în nóptea de 5 Septemvrie. Ni-am menţinut posiţiunile, însě un regiment, care a susţinut lupta cea mai grea, a pierdut 500 de ómenî. In séra de 5 Septemvrie am înlăturat pericolul unui atac simultan la front şi la flancul stâng cu sforţărî ne mai auḑite. Cu marî greutăţî ce le-a întîmpinat artileria şi trupele de trenurî, armata s'a retras la Mukden şi *retragerea s'a încheiat în ḑiua de 7 Septemvrie*, acoperiţî fiind de-o puternică ariergardă şi de cavalerie. In tóte luptele, ce s'au dat cu începere de la 30 August, *nicî un trofeu n'a căḑut în mânile inimicului.* Trupele de geniu, carî şî-au împlinit chemarea cu mare abnegaţiune în decursul tuturor ciocnirilor, ni-am făcut

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Gurile rele.

De Jane Meredith.

— Da, da! Aşa este! Am věḑut eu cu ochii mei.

— Şi cum a fost? E adevěrat, că a sărutat-o? Póte i-a luat numai vr'o scamă din pěr.

— Ce vorbiţî? Séu credeţî póte, că mi-aş răci gura aşa în vînt, décă n'aş sci cu siguranţă?

— Nu se póte, dómnă Smithers. Feréstra d-tale e la o distanţă considerabilă de la feréstra dómnei Burkett.... şi în sfîrşit nu póte omul jura, că s'a întêmplat ceva în tocmai aşa, cum ni-se năzăresce nouě.

— Lăsaţi-mě în pace! Dór sciu ce vorbesc. M'am uitat cu binoclul şi am věḑut totul...

— Ah!... Ah!... Frumóse lucrurî!

Dómna Smithers a rěmas triumfătóre. Ea nu putea sě spună palavre. Dór s'a uitat cu binoclul.

Damele carî ciorovăiau în chipul acesta înaintea prăvăliei, nu băgară de sémă cum se înroşi domnişóra Peggy, care până aci lucra cu sîrguinţă la o pelerină. Auḑind cuvintele dómnei Smithers, s'a revoltat şi ochii ei schinteiau de indignare.

Damele îşî urmau mai departe palavrele.

— Erî diminéţă n'a eşit de-acasă?— întrebă domnişóra Lavinia, o fată stătută şi rěutăcióśă.

— Ba da, rěspunse dómna Smithers. L'am věḑut eşind, dér s'a întors curênd încărcat de pachete. Când a întrat în pridvor şi a věḑut-o pe dênsa eşindu-i înainte, a aruncat pe-o canapea tóte pachetele şi luând în braţe pe dómna Burkett, a sărutat-o mai de multe-orî.

— Oh!... Ah!... Grozav!...

— Adecă ce vě miraţî? — urmă d-na Smithers. Nicî nu mě scandalisez aşa tare. Din contră. Eu věd aicî degetul lui Dumneḑeu. Aşa i-a trebuit repausatului doctor Burkett. Asta i pedépsa ceriului. In loc sě-şî fi luat de nevastă o fată casnică şi cinstită, a luat pe acéstă tândală frivolă şi destrăbălată. N'au trecut încă nicî trei lunî de când l'a băgat pe doctorul în pământ, şi uite, şî-a şi găsit un curtesan. Cine scie? Póte ăsta i-o fi amantul din timpul, când era înca fată....

— Atâta se scie, că nu şî-a iubit bărbatul. S'a věḑut, când l'au adus acasă mort. N'a věrsat nicî o lacrimă după el.

— Cine scie, ce păcate are pe suflet!

Vorbele acestea le-a rostit dómna Marsden şi după aceea urmă o tăcere adîncă.

In sfîrşit tot dómna Smithers fŭ aceea, care a reluat cuvêntul.

— Şi ce gândescî, d-ta, d-nă Marsden?

— Ei, ce sě gândesc? Nu gândesc nimica rěu. Am cetit însě ḑilele acestea un roman, în care se ḑice, că o femeie, care şî-a urit bărbatul, într'o diminéţă a pus ceva în cafeua nenorocitului...

— Dómne, Dumneḑeule! Asta ar fi culmea!

In acest moment, fata care stătea la un colţ şi broda, s'a sculat de la locul ei şi apropiându-se de grupul damelor, a ḑis:

— Dómnelor! E scandalos, ceea-ce vorbiţî d-vóstrě. Nicî nu cunósceţî pe d-na Burkett şi totuşî o vorbiţî de rěu. Se vede, că n'aveţî inimă. Eu o cunosc şi sciu, că dómna Burkett, care în sfîrşit nu v'a făcut nicî un rěu, este mult mai bună, decât d-vóstrě...

Damele au tresărit, dér cuvintele fetei au avut tocmai efectul contrar, de cât acela, la care s'ar aştepta cineva. Dómna Smitters, věḑênd indignarea fetei ḑise:

— Hop! Uite că uitasem! Peggy lucréză pentru dómna Burkett şi umblă la casa ei.

— Admirabil! — esclamară damele în cor. — Atuncî trebue sě scie, cine este acel bărbat strěin!

— Nu sciu! De atuncî n'am mai fost pe acolo.

— Apoi sě mergî numai decât!

marĭ servicii la retragere, căutând drumurile, bătênd podurĭ şi sprijinind trupele de tren.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Septemvrie.

Bucuria Italiei. Din *Roma* se anunţă împlinirea unei marĭ dorinţe a poporului italian. Regina Italiei Elena, a dat nascere în castelul din *Racconigi*, erĭ la órele 11 *unui principe*, căruia s'a dat numele de *Humbert*. principe de Piemont. Nascerea noului principe de corónă italian a produs în întréga Italie o indescriptibilă bucurie.

Principiĭ moştenitorĭ românĭ în Orient. Incrucişătorul „Elisabeta“ a primit ordinul ca sĕ facă înarmările pentru viitórea escursiune în Orient a principelui Ferdinand şi principesei Maria. Data acestei călĕtoriĭ nu a fost încă fixată. Incrucişătorul a început deja sĕ facă pregătirĭ în acest scop.

Escursiune şcolară în Poiană. In cas de timp favorabil se va face poimâne Lunĭ în 6 l. c. v. escursiunea obicĭnuită şcolară în Poiană.

Un monument lui Cuza. In 13 Octomvrie are loc desvălirea unui monument al Principelui Alexandru Cuza, ridicat de d-l senator Stroe Boloescu pe moşia sa din districtul Tutova.

O bună iniţiativă. Anul trecut cu ocasiunea adunării generale a „Asociaţiunii“ s'a fost lansat ideia, ca telegramele trimise din prilejul adunărilor generale sĕ fie înlocuite cu micĭ colecte făcute în centrele românescĭ pentru un scop óre-care cultural românesc. Ideia acésta a fost îmbrăţişată acum de publicul românesc braşovean, punêndu-se în circulaţiune mai multe liste de subscriere, carĭ vor figura pe-o adresă de salutare, presentată de delegatul despărţĕmêntului Braşov la adunarea generală din Timişóra. Până astădĭ s'au adunat peste 100 iscăliturĭ, plătind fie-care persónă pentru iscălirea numelui pe adresă suma de 20 banĭ. Suma adunată va fi după dorinţa majorităţii celor iscăliţĭ destinată pentru un scop cultural.

Canalisarea oraşului Braşov, o cestiune care de 15 anĭ preocupă edilitatea comunală, a venit din nou la ordinea dilei în şedinţa de la 15 Septemvrie a representanţei comunale. D-l senator Schnell, în calitatea sa de referent, a espus întreg istoricul cestiunei, ér magistratul a făcut propunerea a se canalisa odată cu cetatea şi Blumĕna, o parte din Scheiŭ şi strada lungă. Magistratul cere acordarea sumei de 334.900 coróne. Comitetul permanent a modificat propunerea magistratului reducênd reţeaua stabilită de magistrat. După o discuţiune care a durat 3 óre, adunarea a primit unanim propunerea magistratului, ca basă a desbaterei speciale. In desbaterea specială s'au făcut unele modificărĭ neînsemnate. Tot-odată s'au delegat inginerul şef Nekolny, referentul Schnell, şi medicul şef al comitatului Branovaczky, ca sĕ studieze la faţa locului canalisările mai multor oraşe marĭ, ér magistratul a fost însărcinat sĕ presente un proiect asupra cestiunei, décă din punct de vedere financiar şi economic este posibilă împreunarea obligătóre a latrinelor cu canalisarea. Intréga lucrare va costa *1,122.200 corone*.

Fortificărĭ în Italia. Ministerul de rĕsboiŭ al Italiei a decis de-odată de a restabili vechile fortificaţiunĭ de la Verona din drépta şi din stânga rîului Adige şi e vorba de forturĭ vechĭ austriace, dintre carĭ mai multe au devenit proprietate particulară. In drépta rîului Adige se restabilesc forturile Terona, Lugagnano, Porta, Pallio, Dossobuono, Santa Catarina, Santa Lucia, de a stânga pe înălţimĭ, forturile Santo Leonardo, Santo Sofia, Santo Matia Santo Felice, Torri Massimiliane. Tóte aceste forturĭ au fost părăsite ca fără valóre; se pare însĕ acum, că guvernul şĭ-a schimbat părerea, de óre ce a alocat suma de 150.000 lire pentru restabilirea acelor întăririĭ. Imprejurarea acésta se pune în legătură cu scirea, că ministeriul de rĕsboiŭ regretă de a fi vêndut la particularĭ întăririle de la Peschiera.

Lupta contra alcoholului Parlamentul din Svedia a luat în cestiunea alcoholului trei decisiunĭ de mare însemnătate: 1) Vêndarea de bere şi vin în casarme şi lagĕrele armatei este interdis. (Vêndarea de spirt şi rachiu este deja de 30 de anĭ oprită). 2) Se interdice a trimite prin postă beuturĭ spirtóse. 3) In scopul lămurirei populaţiunei asupra urmărilor triste causate de consumarea benturilor alcoholice se votéză suma de 4000 cor.

Vindecarea epilepsiei. Medicul specialist din Budapesta Dr. Ales. B. *Szabó* a dat publicităţiĭ un nou metod de vindecare a epilepsiei, prin care metod — dice el — se pot vindeca chiar şi cele mai grave casurĭ de epilepsie, carĭ până acum erau absolut incurabile. Décă se va dovedi, că în adevĕr este bun noul metod, descoperirea medicului Szabo va face epocă în sciinţa medicală. mai ales, că până acum epilepsia era considerat absolut incurabilă.

Fuga ucigaşului lui Plehwe. Corespondentul din Petersburg al diarului „Zeit“ confirmă scirea, că *Sassanoff* ucigaşul lui Plehwe, a isbutit cu adevĕrat sĕ fugă din spital. O cétă de poliţiştĭ avênd la ei tóte hârtiile necesare în regulă s'au dus cu o căruţă la spital şi au luat pe Sassanoff. Tocmai după două óre s'a descoperit, că acei ómenĭ nu fuseseră poliţiştĭ, ci amicĭ de ai lui Sassanoff, travestiţĭ ca poliţiştĭ. Căruţa a fost găsită părăsită în piaţă. In căruţă erau două uniforme poliţienescĭ şi mantaua lui Sassanoff.

Regele Sêrbiei ameninţat. Diarul „Matin“ primesce următórea depeşă din Belgrad: Regele Petru, mâncând supă a găsit pe fundul farfuriei o bucăţică de pergament, pe care erau scrise aceste cuvinte: „N'o sĕ isbutescĭ a te încorona“. Regele s'a îngălbenit şi a arĕtat pergamentul unei dómne, care şedea la masă lângă el. Apoi dicênd că e indispus, s'a retras în apartamentul sĕu.

Avis. Mâne, Duminecă în 18 l. c. n. d. a. este deschisă încetate numai farmacia la „Ursu“ a d-lui Victor *Roth* de sub casina română.

Confiscare.

Intr'unul din numerele recente ale diarului nostru am adus scirea, că procuratura reg. ung. din Têrgul-Mureşului a ordonat *confiscarea* broşurei *„Carte de cântece diverse“* adunate şi aranjate de *I. Dariu*, învĕţător la şcólele primare române gr. or. din Braşov şi publicată în editura librăriei Zeidner din loc. Esemplarele restante s'au şi confiscat la librăria numită prin poliţia din localitate. In decisiunea de confiscare, adusă de judecătorul de instrucţie din Têrgu-Mureşului sub nr. 6238/904 bftŏ, se dice următórele:

„Pe basa propunerei procuraturei reg. din Têrgul-Mureşului de sub nr. 7137/904, care a decis confiscarea şi punerea, sub sechestru a cărţiĭ de cântece cu text românesc, întitulată „Carte de cântece diverse“, — judele de instrucţie de la tribunalul reg. din Têrgul Mureşului a decis următórele: Ordon pe basa §§-lor 98 şi 169 din codul penal şi a ordinaţiunei 39008 din 1869, confiscarea punerea sub sechestru şi trimiterea la mine a tuturor esemplarelor, ce se pot afla pe teritoriul ţĕriĭ din cartea de cântece întitulată „Carte de cântece diverse, pentru toţĭ şi pentru tóte adunate şi aranjate de Ioan Dariu“. Cu esecutarea acestei decisiunĭ însărcinez pe căpităniile poliţienescĭ din Braşov, Făgăraş Sibiiu, Blaşiŭ, Beiuşiŭ, Orăştie, Deva, Oradea-mare, Năsĕud, Sigetul Marmaţiei, Lugoşiŭ si Caransebeş. Câte-un esemplar din acéstă decisiune sĕ se trimită ministeriilor de interne şi comerciŭ“.

In *motive* se traduc în limba maghiară câteva strofe din „Deştéptă-te Române“, din „Marşul lui Iancu“ şi din „Marşul anului 1848“ (Aideţĭ fraţĭ într'o unire). Din „Deştéptă-te Române“ e încriminată strofa 1, strofa 8, din care primul vers „N'ajunge iataganul barbarei Semilune“ e tradus pe unguresce: „Megelégeltük a barbárok görbe kését (pe românesce: „Ne-am săturat de cuţitul strîmb al barbarilor“. (Minunată traducere. — Red.); strofa 9, ale cărei versurĭ încă sunt greşit traduse. strofa 10 şi strofa 11. Din „Marşul anului 1848“ sunt incriminate strofele 1, 3, 5, 6, 7 şi 8, ér din „Marşul lui Iancu“ strofele 1 şi 3. Continuă apoi astfel:

„Espresiunile acestea sunt acomodate de *a provoca la ură naţionalitatea română contra naţiunei maghiare, şi astfel ele conţin criteriile delictului de agitaţiune* stabilit în §-ul 172 din codul penal, din care causă pe basa § ului 62 din Codul penal are loc *sechestrarea, confiscarea şi nimicirea acestor tipăriturĭ*, — şi de óre ce acésta a ordonat'o procuratura reg., eu a trebuit sĕ mĕ conformez“.

„Asociaţiunea“ la Timişóra.

Avis.

Comisiunea instituită pentru incuartirarea óspeţilor, carĭ vor lua parte la adunarea generală a *„Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“*, precum şi la festivităţile, ce se vor arangea cu acéstă ocasiune, aduce la cunoscinţă celor interesaţĭ, că óspeţiĭ anunţaţĭ pentru cuartir vor fi aşteptaţĭ de către comisiune la gara din Timişóra-Iosefin în 20 l. c. séra şi în 21 l. c. diminéţa la sosirea trenurilor, unde li-se va comunica cuartirul reservat. Membrii acestei comisiunĭ vor mai fi detaşaţĭ şi la sosirea altor trenurĭ, precum şi în biuroul comisiunei permanente (Timişóra-Cetate, Kronprinz, et. I) unde se vor da şi alte informaţiunĭ.

Membrii comisiunei de incuartirare vor purta ca sĕmn distinctiv la braţul stâng o bandă albă.

Timişora, la 16 Sept. 1904.

Pentru comisiune
Dr. Aurel Cosma.

*

Ni-se mai comunică următórele:

Precum aflăm din isvor sigur, concertul ce se va arangia din incidentul adunării generale a „Asociaţiunei“ la Timişóra promite a fi interesant. D-na Lucia A. *Cosma* ca cântăréţă, d-ra Adelina *Piso* ca artistă de violină sunt deja bine apreciate de publicul nostru d-rele Minerva *Cosma*, Marióra *Doge* şi Valeria *Isac*, ca pianiste, au încântat în mai multe rêndurĭ publicul, care şi de astă-dată va avé ocasiunea plăcută sĕ le asculte. Artistul dramatic d-l Zaharie *Bârsan* va delecta publicul prin declamaţiunile sale apreciate şi intrepretate cu temperamentul d-sale artistic.

Nu putem, decât sĕ felicităm comitetul arangiator pentru achisiţiunea acestor puterĭ, carĭ din nou vor da dovadă vie despre cultivarea şi progresul artelor frumóse la noi Românii.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 16 Septemvrie. Colonelul Gaedke telegrafézä, că de-ocamdată nu se póte vorbi de evacuare Mukdenului. — „Berliner Tagblatt“ primesce depeşa, că Japonesiĭ n'au cutezat sĕ atace posiţiunile rusescĭ la sud de Mukden, find-că ei suferiră pierderĭ grozave şi Kuroki era în mare pericul. Cadavrele japonese zac şi acum neînmormêntate în jur de Liaoyang. Cei 14,000 de răniţĭ ruşĭ, au fost transportaţĭ la Charbin

Mukden, 17 Septemvrie. Japonesii înaintéză din spre ost contra Mukdenului. Forţe însemnate rusescĭ sunt gata a li-se opune.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

— Asta nu pot s'o fac. Cum sĕ merg nechemată? Nu vreu sĕ fac spionagiŭ.

— Nu trebue sĕ facĭ spionagiu. Ai sĕ vedĭ, că te va presenta chiar dênsa — domnului strĕin. Hai, du-te! Ia pelerinele aste de dantelă şi te du cu ele. Póte va cumpĕra vr'unul.

Domnişóra Peggy n'a îndrăsnit sĕ se mai împotrivéscă ordinului mătuşei. Era fată sĕracă, orfană, şi trăia din mila mătuşei sale. A luat decĭ pelerinele şi a plecat oftând. Inima ei tâcăia de nelinişte, căci se temea, că cine scie, póte sĕ aibă dreptate gurile rele. Ţinea prea mult la dómna Burkett şi ar fi durut'o, sĕ o scie rea. Bietul doctor, nu sunt nicĭ trei lunĭ, de când îşĭ dórme somnul de vecĭ.

Tînĕra fată a zăbovit mai bine de un ceas şi cocónele se sfîrşiau de curiositate. Aşteptau cu sete detailurĭ interesante.

In sfîrşit s'a întors domnişóra Peggy şi când a întrat radiósă în prăvălie, tóte s'au îngrămădit pe lângă dênsa, adresându-i fel de fel de întrebărĭ.

— A cumpĕrat una din pelerine, rĕspunse în sfirşit fata, după ce s'a mai liniştit ciorovăiala.

— Ce pelerină? — Vrem sĕ audim câte ceva despre domnul strĕin!

— O, am vorbit şi cu dênsul — rĕspunse domnişóra Peggy zîmbind misterios. Mi-l'a presentat dómna Burkett. Il chiamă Red Lameroux şi acum s'a întors din Japonia.

— Din Japonia?

— Da. Ah, ce bărbat frumos!

— Ah! Ah! Ce scandal!

— Un adevĕrat roman!

— Şi încă ce roman! adaogă domnişóra Peggy, potenţând la extrem curiositatea damelor.

— Ce roman! Dragoste la cătăramă! D-l Lameroux îi cumpĕră fel de fel de lucrurĭ frumóse şi scumpe. El i-a cumpĕrat şi pelerina. Nicĭ nu s'a tocmit. In fiecare di îi aduce tot felul de bijuterii şi scumpeturĭ.

— Grozav! Infam!... Nu s'a mai pomenit aşa ceva!... Aşa fără ruşine!... Şi încă sĕ se şi făléscă cu cadourile lui!

— Nu s'a fălit, ci mi-le-a arătat numai, căcĭ scie cât de mult ţin la dênsa.

— Ţii la dênsa? Frumos lucru!...

— Dér ceea-ce îi cumpĕră aicĭ, e nimica faţă cu ceea-ce i-a adus din Japonia. Ce mătăsurĭ! Ce giuvaericale!... Ce de aurării!

— Ii dă şi banĭ?

— Şi încă ce de banĭ! D-l Lameroux are milióne!

— Infamie! Scandal!

— Şi cum de a venit aicĭ? întrebă dómna Smitters, agitată la extrem.

— Cum de a venit? A venit sĕ visiteze pe dómna Burkett.

— Bine, bine! Dér ce o sĕ facă în viitor? O ia de nevastă?

— Aş! Cum s'o ia? Nu o póte lua.

— Ptiu, drace! Asta-i curată scârnăvie!

— Am dis că nu póte s'o ia.

— Mutrele cocónelor se prefăcură în semne întrebătóre.

— Nu o póte lua?...

— Nu.

— Şi de ce nu?

— Find-că i-e soră...

La acest rĕspuns nasurile rĕsboinice ale cocónolor s'au lungit, ér domnişóra Peggy rîdênd din inimă s'a aşedat sĕ-şĭ continue brodăria.

Oniţă.

Tragerea deja la 1 Decemvrie 1904.

Invitare la subscripțiune!

Subscrisa firmă primesce de acuma **subscrierĭ** la **împrumutul de losurĭ** pentru:

„Sanatoriu-Elisabeth“.

La anunțărĭ este a se plăti **1 corónă.**

Casa de bancă MIHALOVITS & NUSSBÄCHER, Brașov.

Încheerea anunțărilor 29 Septemvrie.

Nr. 34—1904.

Licitație Extraordinară.

Prețióse obiecte rĕmase nevêndute din licitațiile de mai nainte, precum: **Ciasornice** de argint și de aur pentru bărbațĭ și dame; **Inele** de aur, Cercei de aur etc. se vor **vinde în 20 Septemvrie 1904**, dela 8—12 óre a. m. evéntual și dela 2—4 óre după amédĭ, în localul oficiului casei be amanete din Brașov, cu licitație, la care se învită toțĭ amatoriĭ.

Prețurile reduse la licitație.

Brassó, 3 Septemvrie 1904.

Oficiul casei de amanet din Brașov

„Aurora“ societate de împrumut și păstrare în Năsĕud.

Nr. 816—1904.

Convocare.

Conform conclusului consiliului administrativ din ședința ținută la 4 Septemvrie a. c. prin acésta se convócă o

Adunare generală extra-ordinară, care va avea loc **Duminecă în 9 Octomvrie la 10 óre a. m.** în localitatea institutului din Năsĕud.

Pentru casul când acésta adunare nu s'ar puté ținea din lipsa voturilor recerute, prin acésta se convócă tot-odată a doua adunare, care va avea loc în *16 Octomvrie 1904* la óra și în locul fixat, în care vor aduce hotărîrĭ valabile membrii presențĭ.

Ordinea dilei:

1) Hotărîre în causa: Memoriul consiliului administrativ al societățiĭ nóstre d. d. 10 Iulie 1904 distribuit între membriĭ ei ca respuns la scrisórea ce membrul Iosif Luchi sub datul 20 April 1904, a trimis membrilor societățiĭ. In legătura cu acésta și cu protocolul adunăriĭ generalĭ din 20 Martie 1904, pentru lămurire.

2) Alegerea unui membru în consiliul administrativ în locul membrului repausat Iacob Pop din Feldru.

3) Statorirea plăților pentru membriĭ din consiliul administrativ și din comisiunea censurătóre.

Năsĕud, la 4 Septemv. 1904.

3—3 Direcțiunea.

Se se ceară

în interesul propriu totdeauna

Veritabila

Cafeaua Kneipp de maltă

a lui Kathreiner

numai în pachete cu marca de apĕrare »Parochul Kneipp« și numele Kathreiner, ferindu-ne cu îngrijire de-a primi ori-ce fel de imitațiuni de mai puțină valoare.

ȘCÓLA privată de musică KAISER

(concessionat.)

WIENA 7, 8 și 11 Bezirk. — **Anul școlastic al 31-lea.**

Anual circa 350 frecventanțĭ internĭ din streinătate. — **Școla de cant** (operă, concert, biserică cor), clavir. — Instrucție în tóte instrumentele de musică. — Cursurĭ teoretice. — Curs metodic pentru învĕțătorĭ de cant. — Cursurĭ de 7 lunĭ pentru pregătirea la examenul de stat c. r. în Viena, Praga și Lemberg. — Certificat de capacitate pentru postul de învĕțător și dirigent de școlă de musică privată. — Au depus examenul 108 candidațĭ ai institutului, parte cu distincțiune. — **Clasă de pregătire** pentru esamenul de stat. — **Curs** pentru **Capelmeisterĭ.** — Candidaților li-se oferă ocasia a dirigea: chor și orchestră și pentru carĭ nu sunt școlarĭ. — **Curs special** pentru **cultivare.** — Curs de 2 lunĭ ferial. — **Secție** pentru **instrucție teoretică** pe cale de corespondență. — Puterĭ didactice principale **Dr. M. Ditz** docent la univers. și membru al comisiei de examenare de stat c. r. **M. Jentsch,** Director **R. Kaiser, L. Kaiser, Mila Kupfer Berger,** cântăreț em. al operei c. r. **St Wahl** primul musicant de curte c. r. etc. etc. **Cu 1-a Octomvrie se încep cursurile.**

Prospecte se dau de cătră biroul institutului

WIEN, VII/1 Zieglergasse 29.

Conspect al familiilor de încredere care primesc școlarĭ în pension.

Podóba cea mai frumósă a femeiĭ este un bust frumos!

Apa KÄTHE pentru sîn.

Mijloc sensațional, scutit prin lege, pentru a dobîndi un bust frumos, cu efect miraculos. **Apa Käthe** se folosește numai pe din afară, de aceia e potrivită pentru orĭ-ce constituție corporală. **Apa Käthe pentru sîn** este de feliŭ vegetabil, și nevătămătóre.

Prețul unei sticle 4 fl. cu instrucție.

Se trimite sub discrețiune cu rambursă prin

Mdm KÄTHE MENZEL, Wien

XVIII, Schulgasse 3, I. Stock, Türe 78

2—6.1495.

Ciocoladă de Tannin

a lui **SZTRAKA,**

are cel mai bun efect

în contra diareĭ,

atât la copiĭ cât și la adulțĭ.

O bucată costă **40 fillerĭ.**

Se află de vêndare în tóte farmaciile

CHOCOLAT KOHLER

Marcă cu renume universal pentru calitate fină.

Vêndare cu măruntu și engro **în Ungaria la**

Brázay Kálmán Budapest

VII. József körút 37—39.

5—10.1477.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face orĭ și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Nr. 15518—1904.

PUBLICAȚIUNE.

In scop de a se da în antreprisa facerea unui canal boltit de beton in locul podului aflător în capĕtul de din jos al canalului din livadia de fên de sub Nr. com. 10800, cu prețul preliminat de 899 coróne, la 24 Septemvrie 1004, 10 óre a. m. se va ținea o licitațiune cu oferte în scris în localul de oficiu al despărțămêntului V-a al magistratului orășenesc pentru afacerile economice.

Condițiunile mai de aprópe de ofert și de contract precum și planul, mĕsurările și preliminarul de spese se pot lua în vedere la despărțĕmêntul magistratual numit până la dioa pertractării de oferte pe timpul órelor de oficiu îndatinate, adecă dela 8—12 óre a. m.

Brassó, 13 Septemvrie 1904.

7505.,1—1 *Magistratul orășenesc.*

Odăi

elegant mobilate.

Fiind Sesonul de vară terminat **se închiriéză odăi mobilate**

în Villa Kertsch

cu prețurĭ reduse (dela 10 fl. până la 25 fl. pe lună). — Asemenea și o **locuință elegant mobilată cu 4 odăi,** bucătărie etc.

Cofetăria SEIDEL

în fie-care di deschisă, până la 11 óre séra.

Numeróse Jurnale și Reviste,

Biliarde excelente,

Prăjiturĭ alese recunoscute.

Cafea aromatică.

Beuturĭ fără alcohol.

Joc de șah și domino fără plată.

1—10.1504.

AVIS!

Subscrisa se recomandă Onor. public pentru **confecționare** de

Rochiĭ și Albiturĭ

după moda cea mai nouă, cu gust și după plac, **în și afară de casă.**

Cu tótă stima

DORA KÖNIG.

Brașov, Strada Catherinei nr. 23.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă și învioréză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăriĭ, că acest aparat vindecă boale vechĭ de 20 anĭ.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dințĭ, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețelĭ, țiuiturĭ de ureche, bătaie de inimă, sgârciurĭ de stomac, lipsa poftei de mâncare, recealâ la mânĭ și la picióre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, carĭ la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumiĭ, carĭ prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste atestate* Acel pacient care în decurs de 45 dile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde oricine incercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis s ése confunde cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“* atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit,* fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburĭ, carĭ nu sunt mai vechĭ de 15 anĭ.	**Prețul aparatului mic e 4 cor.** folosibil la copiĭ și femei de constituție fórte slabă.

Expediție din centru și locul de vêndare pentru țéră și streinătate c:c.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, **Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.**